

REGULERING AV FISKET ETTER ROGNKJEKS I 2020

Fiskeridirektøren har forelagt forslaget til regulering av fisket etter rognkjeks i 2020 for Sametinget, som ledd i gjennomføringen av konsultasjonsavtalen mellom Sametinget og statlige myndigheter. Sametingets innspill vil bli lagt ved i sin helhet.

Foreslått regulering legger til rette for samiske interesserer da dette fiskeriet i hovedsak er regulert som et åpent fiskeri som foregår langs kysten i Nordland, Troms og Finnmark.

1 SAMMENDRAG

Fiskeridirektøren foreslår å videreføre maksimalkvoten på 5 000 kg utilvirket rognkjeksrogn i 2020.

Fiskeridirektøren ber om innspill fra Reguleringsmøtet vedrørende en eventuell videreføring av dispensasjonsordningen fra maskestørrelsesbestemmelsen i utøvelsesforskriften § 23 i 2020.

2 FISKET ETTER ROGNKJEKS I 2019

2.1 OPPSUMMERING AV FISKET I NORDLAND, TROMS OG FINNMARK

Fisket etter rognkjeks i Nordland, Troms og Finnmark har i 2019 vært regulert med maksimalkvoter på inntil 5 000 kg utilvirket rognkjeksrogn. Deltakervilkårene fra 2018 ble videreført for åpen og lukket gruppe i 2019.

Tabell 1 viser utviklingen i fangst og deltakelse i perioden 2010-2019. Tabellen tar kun for seg fangst omsatt gjennom Norges Råfisklag. Fangst av levende rognkjeks er holdt utenfor.

Tabell 1: Utviklingen i fangst og deltakelse i fisket etter rognkjeks i årene fra 2010 til 2019

	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019
Tilvirket rogn (t)	73	46	38	27	0	6	0	1	3	9
Utilvirket rogn (t)	288	123	106	113	14	45	65	93	217	264
Omregnet til utilvirket rogn (t) ¹	378	180	153	147	14	52	65	94	220	276
Omregnet til rund vekt (t) ²	2 536	1 205	1 024	982	92	349	434	631	1 475	1 846
Antall fartøy	296	174	133	77	10	32	28	55	103	190

Kilde: Fiskeridirektoratets landings- og sluttседdelregister, konsesjons- og deltagerregister per 30.09.19.

¹ Summen av utilvirket rogn (rårogn) = tilvirket rogn omregnet til utilvirket rogn (omregningsfaktor 130/105) * utilvirket rogn.

² Tonn rundvekt inkluderer ikke fangst av rognkall. Omregningsfaktoren fra utilvirket rognkjeksrogn til rundvekt er 6,7

I 2019 ble det levert rognkjeks tilsvarende 276 tonn utilvirket rogn (omregnet). Anbefalt kvote fra HI var 400 tonn utilvirket rogn.

I årene 2017, 2018 og 2019 ble det levert rognkjeks sløyd med hode. Dette kvantumet er ikke inkludert i rund vekt. I 2018 og 2019 har det vært levert mer rund rognkjeks enn tidligere. Dette har bakgrunn i Mattilsynets innskjerpede krav til godkjente lokaler for næringsproduksjon, noe som har gjort at det ikke ble produsert tilvirket rogn i tønner disse to årene. Ifølge Råfisklaget har det i 2019 vært 23 kjøpere som har kjøpt rogn, 13 har kjøpt rund rognkjeks. De fleste har kjøpt i begge kategoriene. Til sammenligning var det i 2018 18 kjøpere av rogn (av disse kjøpte 5 kjøpere rund rognkjeks), mot 12 året før.

Ifølge Råfisklaget går det meste av den norske eksporten til Sverige der rogn blir brukt i kaviarproduksjon. Sverige fungerer også som transitland der mye av rognen blir sendt videre til landene Danmark og Tyskland der den blir bearbeidet. Et mindre kvantum sendes til andre land i Sentral-Europa.

Råfisklaget informerer om at biprodukter fra rognkjeks i økende grad blir tatt vare på. Det har vært gjort forsøk på å eksportere biprodukt av rognkjeks til Kina. Dette krever at rognkjeks sløyes på samme måte som annen fisk og blir frosset i blokk. Siden rognkjeks ikke står på listen over fiskeslag som kan eksporteres til Kina må et evt. kvantum til Kina omsettes via tredjeland. Råfisklaget melder om at Sjømatrådet jobber med saken.

Tabell 2 viser minstepriser og gjennomsnittspriser for rogn for årene 2010-2019.

Tabell 2: Minstepriser og gjennomsnittspriser for rogn for årene 2010-2019

	Minstepriser (kr)		Gjennomsnittspriser (kr)	
	Utilvirket rogn kg ³	Tilvirket rogn tønne	Utilvirket rogn kg ³	Tilvirket rogn tønne
2010	35,50	5 000	36,36	7 055
2011	39,00	5 600	39,96	8 985
2012	41,00	7 000	43,25	7 727
2013	30,00	4 500	30,00	4 465
2014	31,50	4 700	32,54	Ingen salg
2015	31,50	4 700	31,50	4 700
2016	31,50	4 700	31,50	Ingen salg
2017	34,00	4 700	34,95	4 700
2018	39,00	5 500	52,55	-
2019	47,00	7 500	78,82	-

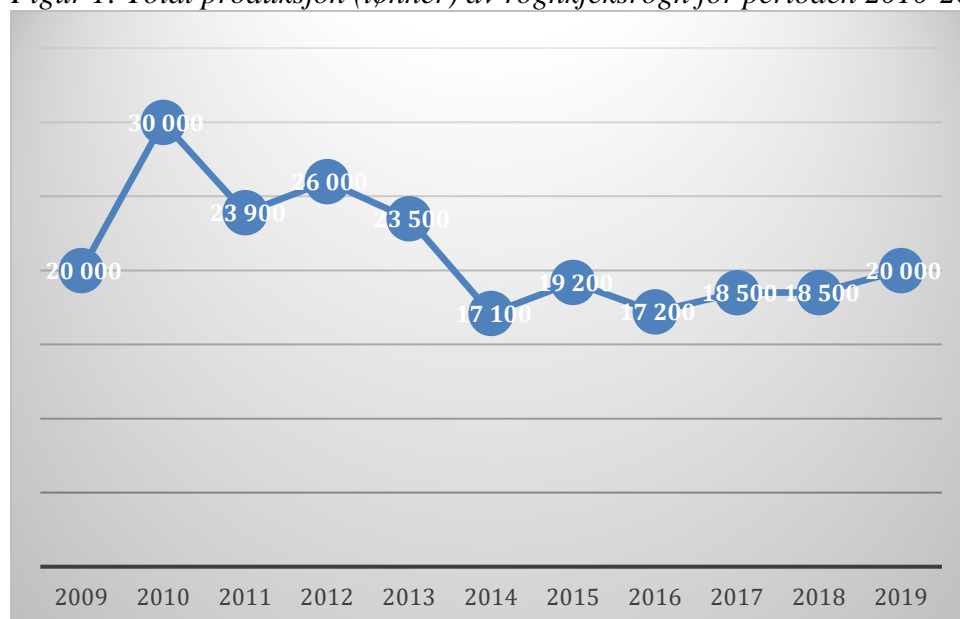
Kilde: Norges Råfisklag per 03.10.19

Minsteprisen på utilvirket rogn per kg økte i 2019 med 8,00 kr mens minsteprisen på tilvirket rogn per tønne økte med 2 000 kr. I 2015 og 2016 var gjennomsnittsprisen på utilvirket rogn per kg lik minstepris. Som tabellen viser har gjennomsnittsprisen i 2018 og 2019 økt kraftig, noe som i stor grad kan skyldes økt etterspørsel som følge av MSC-godkjenningen av norsk rognkjeks.

³ Minsteprisen og gjennomsnittspris for utilvirket rogn er oppgitt i liter i 2001-2005. Etter 2005 er prisen oppgitt i kg.

Figur 1 viser den samlede produksjonen av rognkjeksrogn for Island, Grønland, New Foundland, Danmark og Norge i perioden 2010-2019.

Figur 1: Total produksjon (tønner) av rognkjeksrogn for perioden 2010-2019

Kilde: Norges Råfisklag

Ifølge Norges Råfisklag har markedet de siste årene hatt en stabil årlig etterspørsel på ca. 20 000 tønner, der Island og Grønland har vært de største produsentene med 8-10 000 tønner hver. Produksjonen hos disse to landene har som i Norge svingt mellom år. Norge sin produksjon er på vei opp etter svake år med 375 tønner i 2015, 460 tønner i 2016, 650 tønner i 2017, 1 670 tønner i 2018 til ca. 2 000 tønner i 2019. New Foundland, Sverige og Danmark har hatt en lav produksjon de siste årene.

Tabell 3 viser fangst (kjeksjer) fordelt på fartøylengde i perioden 2014-2019.

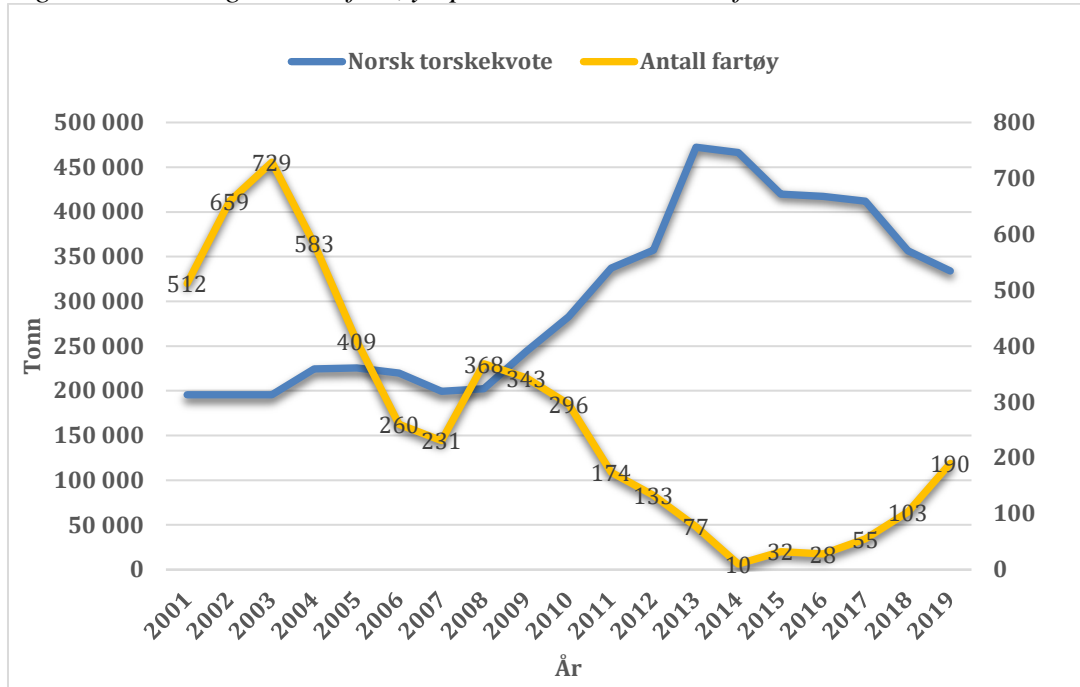
Tabell 3: Fangst (rund vekt) fordelt på fartøy (lengdefordeling) i perioden 2014 – 2019

	2014		2015		2016		2017		2018		2019	
	Ant.	Fangst rund vekt (t)	Ant.	Fangst rund vekt (t)	Ant.	Fangst rund vekt (t)	Ant.	Fangst rund vekt (t)	Ant.	Fangst rund vekt (t)	Ant.	Fangst rund vekt (t)
Under 7 m	1	3	9	118	3	52	11	139	12	145	19	148
07- 9,9 m	5	50	9	115	7	124	16	171	17	206	47	327
10-12,9 m	4	39	10	73	17	258	25	274	68	1 063	116	1 304
13-19,9 m	-	-	3	42	-	-	2	43	3	54	3	61
Over 20 m	-	-	-	-	1	5	-	-	-	-	2	0,1
Ikke oppg.	-	-	1	1	-	-	1	4	1	6	3	6
Sum	10	92	32	349	28	434	55	631	103	1 474	190	1 846

Kilde: Fiskeridirektoratets landings- og sluttседdelregister, konsesjons- og deltagerregister per 02.10.19.

Figur 2 er en grafisk fremstilling over utviklingen i antall deltakende fartøy i perioden 2001-2019, samt svingninger i norsk torskekvote. Her inngår også fartøy som har hatt bifangst av rognkjeks i annet fiskeri.

Figur 2: Utvikling i antall fartøy i perioden 2001-2019 i forhold til norsk torskekvote (t)

Kilde: Fiskeridirektoratets Landings- og sluttседdelregister, konsesjons- og deltagerregister per 02.10.19.

I 2003 hadde deltakelsen en topp med hele 729 fartøy som fisket rognkjeks. Siden da har aktiviteten sunket med unntak av en liten økning i 2008 og en marginal økning i 2015. I 2008 deltok det flere fartøy på grunn av høyere maksimalkvoter, større etterspørsel etter rognkjeksrogn, samt at mange fartøy var ferdige med torskekvoten da rognkjeksfisket startet. Selv om stor etterspørsel i 2010 og 2011 førte til at minsteprisen på slutten av sesongene nærmest ble doblet per tønne tilvirket rogn, var det kraftig nedgang i deltagelsen og levert kvantum. Årsaken til dette knyttes til dårlig vær, dårlig tilgjengelighet, samt at deler av flåten prioriterte å fiske torsk fremfor rognkjeks. I 2012 var minsteprisene høyere enn på mange år, likevel fortsatte nedgangen. I 2013 gikk deltagelsen ytterligere ned, blant annet på grunn av høye torskekvoter og erfaringen med usikkerhet i markedet og prispress på slutten av sesongen i 2012. Fisket var variabelt, men det var godt fiske på to av de viktigste områdene.

I perioden 2014-2017 var det interesse blant fiskerne til å fiske rognkjeks men kjøperne ville ikke kjøpe rogn på grunn av importørenes krav om miljømerking. Dette gjaldt spesielt det svenske markedet som også var det største. Norge startet da arbeidet med å få rognkjeks miljøsertifisert. Dette arbeidet ble finansiert av Norges Råfisklag, Norges Sjømatråd, Troms Fylkeskommune og Sametinget og sertifiseringen startet høsten 2016. I mars 2017 ble det formidlet fra Marine Stewardship Council at fangst etter 1. mars 2017 kunne lagres for så omsettes med miljøsertifikat når sertifiseringen var ferdig i løpet av sommeren/tidlig høst 2017. Rognkjeks ble MSC-godkjent 9. oktober 2017 med tilbakevirkende kraft. Dette har ført til økt deltagelse.

2.2 FISKET ETTER ROGNKJEKS OG ROGNKALL I HELE LANDET

Tabell 4 viser fangst av rognkall og rognkjeks i årene 2016-2019 over hele landet.

Tabell 4: Fangst i rund vekt (kg) fordelt på rognkall og rognkjeks, salgslag og produkttilstand for årene 2016–2019

ART	Salgslag	Produkt-tilstand	År			
			2016	2017	2018	2019
Rognkall	Norges Råfisklag	Levende	484	807	568	756
	Skagerakfisk S/L	Levende	4 204	1 610	497	125
		Rund	23			22
		Sløyd m/hode			1	
	Vest-Norges Fiskesalslag	Rund	11	4		10
		Sløyd m/hode				14
Rognkall Totalt			4 721	2 421	1 066	927
Rognkjeks	Norges Råfisklag	Levende	2 714	5 601	9 744	8 509
		Rogn	433 631	630 777	1 221 451	1 459 898
		Rund	285		253 148	385 989
		Sløyd m/hode		6 587	3 530	32 720
	Norges Sildesalgslag	Rund	7 867	7 623	5 614	15 633
	Rogaland Fiskesalgslag SL	Rogn		20	20	
		Sløyd m/hode	75	29		93
	Skagerakfisk S/L	Levende	2 666	1 155	863	440
		Rogn	402	60	444	385
		Rund	294	156	780	107
		Sløyd m/hode	15	8	5	15
	Sunnmøre og Romsdal Fiskesalslag	Sløyd m/hode				19
	Vest-Norges Fiskesalslag	Levende				
		Rund	19	1	3	
Rognkjeks Totalt			447 967	652 018	1 495 601	1 903 808
Totalsum			452 689	654 439	1 496 667	1 904 735

Kilde: Fiskeridirektoratets landings- og sluttseddelregister, konsesjons- og deltagerregister per 02.10.19.

Fangst etter levende rognkjeks og rognkall i 2019 pågår ennå. Når det gjelder omsetning av levende rognkall har Råfisklaget, med unntak av 2016 og 2017, omsatt det største kvantumet.

Tabell 5: Fangst i rund vekt (kg) fordelt på rognkall og rognkjeks, samt produkttilstand for årene 2016–2019

Fisk	Produkttilstand	Fangstår			
		2016	2017	2018	2019
Rognkall	Levende	4 688	2 417	1 065	881
	Rund	34	4		32
	Sløyd med hode			1	14
Rognkall totalt rund vekt (kg)		4 721	2 421	1 066	927
Rognkjeks	Levende	5 380	6 756	10 607	8 949
	Rogn	434 033	630 858	1 221 915	1 460 284
	Rund	8 465	7 780	259 545	401 729
	Sløyd med hode	90	6 624	3 535	32 847
Rognkjeks totalt rund vekt (kg)		447 967	652 018	1 495 601	1 903 808
Totalt rognkall/rognkjeks rund vekt (kg)		452 689	654 439	1 496 667	1 904 735

Kilde: Fiskeridirektoratets landings- og sluttseddelregister, konsesjons- og deltagerregister per 02.10.19.

2.3 BRUK AV ROGNKJEKS INNENFOR HAVBRUK

De siste årene har det vært et større uttak av rognkjeks over hele landet som følge av bruk av rognkjeks (kjeks og kall) til å bekjempe lakselus i oppdrettsnæringen. Rognkjeksens beiter på lus i temperaturer ned mot 4 grader, mens berggylt og bergnebb er mer temperaturfølsomme og derfor mindre egnet til bruk i kaldere områder. Berggylt og bergnebb blir i hovedsak brukt fra Trøndelag og sørover, mens rognkjeks brukes over hele landet.

Mange oppdrettsanlegg har brukt rognkjeks, da brukes rognkjeksyngel på ca. 7 cm. For å produsere yngel bruker man villfanget kjeks og kall som stamfisk. Oppdrettere av rognkjeks ønsker å levere yngel hele året. Det er da behov for tilgang på stamfisk hele året, noe som har ført til at Fiskeridirektoratet har mottatt noen søknader om fangst av rognkjeks utenom fangstperioden. Dette gjelder fangst i de regulerte områdene.

Det er også, som en prøveordning, gitt dispensasjon fra bestemmelsen om maskestørrelse i rognkjeksgarn, se kapittel 5.

Tabell 6 viser fangst av levende rognkall og rognkjeks (kg) til bruk i oppdrett fordelt på salgslag for de fire siste årene.

Tabell 6: Fangst av levende rognkall og rognkjeks (kg) til bruk i oppdrett fordelt på salgslag for årene 2016-2019

Art	Salgslag	2016		2017		2018		2019	
		Kg	%	kg	%	kg	%	kg	%
Rognkall	Norges Råfisklag	484	10,3	807	33,4	568	53,3	756	85,8
	Skagerakfisk S/L	4 204	89,7	1 610	66,6	497	46,7	125	14,2
Totalt rognkall		4 688	100,0	2 417	100,0	1 065	100,0	881	100,0
Rognkjeks	Norges Råfisklag	2 714	50,4	5 601	82,9	9 744	91,9	8 509	95,1
	Skagerakfisk S/L	2 666	49,6	1 155	17,1	863	8,1	440	4,9
Totalt rognkjeks		5 380	100,0	6 756	100,0	10 607	100,0	8 949	100,0
Totalsum		10 068		9 173		11 672		9 830	

Kilde: Fiskeridirektoratets landings- og sluttseddelregister, konsesjons- og deltagerregister per 02.10.19.

Tabellen viser at det meste av rognkjekskvantumet blir omsatt gjennom Norges Råfisklag, men at Skagerrakfisk i årene 2016-2017 omsatte størstedelen av rognkallen. Både i 2018 og hittil i 2019 har imidlertid Norges Råfisklag stått for en stor del av omsetningen. Som tidligere år vil man forvente en ytterligere økning av kvantum for 2019 siden dette fiskeriet ikke er ferdig ennå.

Ifølge Fiskeridirektoratets Akvakulturregister var det den 4. oktober 2019 registrert 48 selskap (kommersielle tillatelser) som til sammen innehar 79 tillatelser for oppdrett av rognkjeks (stamfisk, settefisk og matfisk).

Tabell 7 viser antall selskap som har solgt oppdrettet rognkjeks som renseskald til oppdrettsnæringen.

Tabell 7: Antall selskap, kvantum og verdi på solgt rognkjeks til oppdrett i årene 2013-2018

År	Antall selskap	Kvantum (mill. stk.)	Verdi (mill. kr)
2013	10	1,954	27,717
2014	11	3,457	52,858
2015	17	13,385	237,468
2016	21	15,858	289,169
2017	28	30,286	552,236
2018	24	21,486	454,513

Kilde: Fiskeridirektoratets Akvakulturregister per 04.10.19.

Tall for 2018 er foreløpige. Fiskeridirektoratet har ikke opplysninger for 2019.

3 BESTANDSUTVIKLING

Havforskningsinstituttet har siden 1995 gitt råd til fiskeriforvaltningen om anbefalt uttak av rognkjeks.

Frem til 2009 var rådet basert på fangstdata fra noen få utvalgte fiskere. Fra og med 2012 har HI brukt generelle kommersielle fangstdata og vitenskapelig undersøkelse fra Barentshavet. Det er da brukt fangstdata fra voksen hunnfisk (over 20 cm) fanget under denne undersøkelsen for å beregne gytepotensialet og 'proxy' for fiskedødelighet. Fra og med 2018 har HI integrert data fra IESSNS-undersøkelsen som foregår i Norskehavet.

I 2018 var det dessverre mangel på dekning i den østlige del av Barentshavet, noe som gjorde at BESS-indeksene fra dette året ikke ble brukt i vurderingen.

For 2018 viser beregningen at biomassen av gytemoden rognkjeks i Norskehavet var rundt 75 553 tonn voksen rognkjeks dvs. 65 millioner fisk. Avhengig av andel hunnfisk, henholdsvis 50 % eller 80 %, tilsvarer dette mellom 9 444 tonn og 15 111 tonn rå rogn. Selv om HI ikke hadde full datadekning for 2018, har fiskedødeligheten holdt seg relativt lavt på 2- 3 %.

Med bakgrunn i IESSNS-undersøkelsen fra våren 2019 har antall voksen fisk økt fra 65 millioner i 2018 til 107 millioner i 2019. Biomasseindeksen økte fra 98 tonn/nm² i 2018 til 143 tonn/nm² i 2019. Ifølge HI skyldes dette stor økning i antall voksen fisk, antall yngel har vært ganske stabilt.

Med bakgrunn i opplysningene over begrunner HI årets råd som følger:

På grunn av den pågående standardiseringen av beregningene for Barentshavet, og mangelen på data for 2018, baserer vi i år råd på kun fiskedødelighet Fproxy som bare tar hensyn til Norskehavet. Vi fant imidlertid ut at, uavhengig av det begrensede området, indeksene for rognkjeks i 2019 er ganske høye, og derfor er konklusjonene våre de samme som i fjor. Råd fra Havforskningsinstituttet er at reguleringstiltak skal sikre at samlet kvantum ikke overskrider ca. 400 tonn rå rogn. Havforskningsinstituttet finner derfor ikke at det er grunn til å endre reguleringene i 2020 i forhold til inneværende år.

For ytterligere informasjon, se vedlagte notat fra Havforskningsinstituttet.

4 REGULERINGSTILTAK I 2020

Fiskeridirektoratet viser til kapittel 2.3 om bruk av rognkjeks innenfor havbruk, og kapittel 3 om bestandssituasjonen til rognkjeksbestanden.

4.1 DELTAKELSESKRITERIER

Det ble i 1998 innført deltagerbegrensning for fartøy på eller over 13 meter største lengde i fisket etter rognkjeks i Nordland, Troms og Finnmark. Kriteriene for å delta i fisket i åpen og lukket gruppe fremgår av den årlige forskrift om deltagelse i kystfartøygruppens fiske (deltakerforskriften).

De siste årene har det vært 2 fartøy som har oppfylt aktivitetskravet for å delta i lukket gruppe, dvs. fartøyet måtte være på eller over 13 meter største lengde og ha deltatt i et av de tre siste årene. Disse to fartøyene deltok i fisket i 2019. Til sammenligning av det i 2000 ca. 15 fartøy som tilfredsstilte kravet i deltakerforskriften og deltok i dette fisket.

Dersom gjeldende deltakervilkår videreføres i 2020 oppfyller disse to fartøyene kriteriene for å delta i lukket gruppe også i 2020.

4.2 MAKSIMALKVOTE

Siden 2006 har maksimalkvoten vært angitt i kilo utilvirket rognkjeksrogn. Tabell 8 viser maksimalkvotens størrelse, antall fartøy totalt og antall fartøy som har fisket maksimalkvoten i årene 2010–2019.

Tabell 8: Størrelse på fastsatt maksimalkvote, antall fartøy totalt, antall fartøy som har fisket hele maksimalkvoten og hvor stor prosentandel dette utgjør i årene 2010–2019

År	Maksimalkvote	Totalt antall fartøy	Ant. fartøy ferdige med maksimalkvoten	Prosent
2010	2 500 kg	296	39	13,2
2011	2 500 kg	174	17	9,8
2012	2 500 kg	133	18	13,5
2013	3 000 kg	77	24	30,4
2014	3 500 kg	10	0	0,0
2015	3 500 kg	32	0	0,0
2016	4 000 kg	28	3	10,7
2017	4 000 kg	55	5	9,1
2018 ¹	4 000/7 000 kg	102	19	18,6
2019	5 000 kg	190	2	1,1

Kilde: Fiskeridirektoratets landings- og sluttседdelregister per 02.10.19

¹Refordeling i 2018 – antall ferdig med maksimalkvoten på 4000 kg

Man ser at aktiviteten i 2019 har gått kraftig opp. Likevel var det svært få fartøy som fisket maksimalkvoten på 5000 kg utlirket rogn. 2 fartøy fisket kvoten på 5000 kg, mens 10 fartøy fisket mellom 4000 og 5000 kg rogn. Ifølge Råfisklaget startet fisket opp til vanlig tid, fiskerne ga imidlertid tilbakemelding om dårlige forhold med mye vind og strøm gjennom store deler av sesongen. Dette kan være forklaringen til at ingen fartøy som leverte rogn klarte å ta maksimalkvoten på 5000 kg utlirket rogn. 2 fartøy som leverte rund rognkjeks nådde kvotetaket på 5 000 kg rogn.

Som tidligere år anbefaler Havforskningsinstituttet for 2020 et maksimalt uttak på 400 tonn rårogn, noe som utgjør ca. 125 tonn mer enn faktisk uttak i 2019. Det var veldig høy etterspørsel etter rogn, noe som medførte en gjennomsnittspris på hele 78,8 kr kg i 2019. Den høye prisen skulle tilsi et større uttak enn hva som faktisk ble resultatet. Det er derfor grunn til å tro at dersom fangstforholdene hadde vært bedre ville samlet uttak vært større enn hva som faktisk ble resultatet i 2019.

Det er ingen grunn til å forvente en lavere etterspørsel og deltagelse i 2020. Sannsynligheten for at man i 2020 kommer opp mot 2009-nivå der det deltok i underkant av 350 fartøy og levert 425 tonn rårogn (tabell 1) vurderer Fiskeridirektoratet imidlertid ikke som særlig stor. Det er svært gledelig at det er høy etterspørsel etter norsk rognkjeksrogn og at fisket tar seg opp etter mange år på svært lavt nivå. Det er viktig å utnytte ressursen og legge til rette for at kystflåten får et godt fiske. Fiskeridirektøren kan på bakgrunn av erfaringen med fiskeriet og utsiktene fremover ikke se noen risiko med å videreføre maksimalkvoten på 5 000 kg fra 2019 til 2020.

Fiskeridirektøren foreslår at maksimalkvoten på 5 000 kilo utlirket rognkjeksrogn i 2018 videreføres i 2020.

4.3 FANGSTPERIODE

Til Reguleringsrådet høsten 2005 ba næringen om at det ble fastsatt en egen stoppdato i rognkjeksfisket. Bakgrunnen var at en del fiskere trakk sesongen så langt ut i tid at kun en liten del av fangstet rognkjeks holdt anvendbar kvalitet.

Fra et biologiske synspunkt var en stoppdato veldig hensiktsmessig. Gytebestanden kan deles i to, første- og andregangsgytere. Gyteinnsiget for andregangsgyterne foregår tidligere enn førstegangsgytere. For å beskytte førstegangsgyterne var det derfor hensiktsmessig å innføre en stoppdato i fisket. Det ble derfor fra og med 2006 satt en felles stoppdato for alle områdene den 20. juni.

På bakgrunn av variasjon i tidspunkt for gyteinnsig og fangstsesong langs kysten av Nord-Norge innførte Fiskeri- og kystdepartementet i 2007 i tillegg en særskilt stoppdato for fisket etter rognkjeks i Finnmark øst for 26°Ø, datoen ble satt til 5. juli.

På reguleringsmøtet våren 2019 ba Sametinget Fiskeridirektoratet om å se på en utvidelse av fisketiden i Finnmark øst for 26°Ø. Sametinget mener at kongekrabben i dette området har umuliggjort et rognkjeksfiske og at en utvidelse av fisketiden vil gi en stor økonomisk gevinst for fiskere som bor i dette området.

Fiskeridirektoratet er skeptisk til å utvide fisketiden, dette med bakgrunn i et av incentivene til å innføre stoppdato som var av biologiske årsaker. Fiskeridirektoratet har videre vært i kontakt med HI vedrørende problemer med at kongekrabben er på grunt vann i denne perioden. HI sier at kongekrabben normalt skal være ferdig med sin aktivitet på grunnere vann tidlig i juni måned, og i så måte ikke skal være til problem for fiskerne som har sin stoppdato 5. juli. Finnmark er et stort område og dette kan variere gjennom tid og sted.

Et tredje element er MSC-sertifiseringen, som etter en kostnadskrevenende prosess kom på plass i 2017. Mangel på sertifisering de foregående årene gjorde at norsk rogn var ute av markedet i flere år. Sertifiseringen har gjort at fisket og prisene igjen er på vei oppover. Fiskeridirektoratet er derfor skeptisk til å gjøre noe i denne reguleringen som kan påvirke sertifiseringen for rognkjeks.

Fiskeridirektøren foreslår derfor at stoppdatoene fra 2019 blir videreført til 2020.

Fiskeridirektøren vil tilrå at fisket etter rognkjeks i Nordland, Troms og Finnmark vest for 26°Ø stoppes 20. juni 2020

Fiskeridirektøren tilrår videre at fisket etter rognkjeks i Finnmark øst for 26°Ø stoppes 5. juli 2020.

5 DISPENSASJON FRA BESTEMMELSENE OM MASKESTØRRELSE I ROGNKJEKSGARN

Fiskeridirektoratet mottok i 2017 henvendelser fra enkelte aktører i næringen som ønsket å fiske med garn med mindre maskestørrelse enn hva forskrift 22. desember 2004 nr. 1878 om utøvelse av fisket i sjøen (utøvelsesforskriften) tillater for å kunne få rognkall til bruk ved oppdrett av rognkjeks. I den forbindelse ble det i reguleringsforskriften for rognkjeks for 2018, som en prøveordning, innført en slik dispensasjonsbestemmelse.

Dispensasjonsbestemmelsen ble innført blant annet som følge av at Fiskeridirektoratet oppfattet Havforskningsinstituttet slik at det på daværende tidspunkt ikke var problematisk å innføre en slik dispensasjonsordning. Etter at dispensasjonshjemmelen ble innført i reguleringsforskriften ble det med bakgrunn i denne gitt en dispensasjon i 2018. Denne ble ikke benyttet. Siden Fiskeridirektoratet ikke fikk målt konsekvensen av denne prøveordningen i 2018 ble ordningen videreført til 2019. Det er imidlertid ikke kommet søknader knyttet til denne dispensasjonsadgangen i 2019.

Fiskeridirektoratet stiller spørsmål med om det er nødvendig å ha en dispensasjonsordning og ber Reguleringsmøtet om innspill.

Fiskeridirektøren ber om innspill fra Reguleringsmøtet vedrørende en eventuell videreføring av dispensasjonsordningen fra maskestørrelsesbestemmelsen i utøvelsesforskriften § 23 i 2020.

6 UNGDOMSFISKEORDNINGEN

Etter innføring av stoppdatoer 20. juni og 5. juli, ble ungdomsfiskeordningen avviklet i 2007. Etter anmodning fra Sametinget ble ungdomsfiskeordningen for rognkjeksfiske gjeninnført i 2010. Ordningen er etter dette videreført.

Tabell 9 viser hvor mange ungdommer som har benyttet seg av ungdomsfiskeordningen for rognkjeks siden den ble gjeninnført i 2010.

Tabell 9: Antall deltagere og fangst av utilvirket rognkjeksrogn (kg) i ungdomsfiskeordningen i perioden 2010-2019

År	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019
Antall ungdommer	3	3	-	1	0	1	-	2	2	2
Kvantum (kg)	1 008	188	-	209	0	209	-	530	960	577

Kilde: Fiskeridirektoratets landings- og sluttseddelregister per 02.10.19.

Som tabellen viser har det vært lite interesse for å delta i denne ordningen i fisket etter rognkjeks.

Ungdomsfiskeordningen i 2019 gjelder perioden 17. juni til og med 9. august. Til forskjell fra de andre artene som omfattes av denne ordningen, er fiskeperioden for rognkjeks satt til perioden 12. mai til og med 20. juni vest for 26°Ø, og perioden 12. mai til og med 5. juli i Finnmark øst for 26°Ø.

Innenfor ungdomsfiskeordningen kan det per fartøy og per person fiskes og landes et kvantum som tilsvarer inntil 600 kg utilvirket rognkjeksrogn. Videre må fartøyet være under 6 meter største lengde.

Dersom ungdomsfiskeordningen blir videreført i 2020 forutsettes det at den også inkluderer rognkjeks. Ungdomsfiskeordningen fastsettes av departementet, og er ikke til behandling i reguleringsmøtet.